

För det bästa i radio, elektriska apparater och arbeten skriv, telefoner eller besök
Schumacher-MacKenzie
—Kämmen Ltd.
THE ELECTRIC SHOP
111 Portage Ave., Winnipeg.
Telefon 96 603

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

SVENSKA CANADA-TIDNINGEN IS THE LARGEST AND HAS THE GREATEST CIRCULATION OF ANY SWEDISH NEWSPAPER IN CANADA.

Svenska Canada-Tidningen

THE SWEDISH CANADA NEWS

LEXIKON
Svenskt-Engelskt o. Engelskt-Svenskt. Bra hjälpreda för nykompare som fort önska lära engelska språket. Inbundet i läderband endast \$1.00, portofritt.
Svenska Canada-Tidningen
325 Logan Ave. Winnipeg.

ARG. (YEAR) 35. (Lösnummer 10 Cts.)

WISNIPEG MANITOBA, TORSDAGEN DEN 21 APRIL 1927. (Lösnummer 10 Cts.)

N:r 16

Cantonarmeen vinner avgörande seger i erövrandet av Yang-Chow.

Det hittills blodigaste slaget under det kinesiska inbördeskriget med 20,000 sårade och 3,000 döda.

Nesliga död av marodörerna.

Inbördeskriget i Kina mellan nord- och sydstaterna rasar ännu med oförminskad kraft. Ett omslag till Peking regeringens förfördade rum början av förra veckan och stormstrupperna lyckades, vid ett stormanfäll återöppna den viktigaste posten Pukow vid Yangtseflodens norra sida mitt emot Nanking. Det såg därmed till en början ut, som om Pekingregeringen skulle lyckas i sina strävanden att samla sina splittrade armé och därmed också bli i tillfälle att bjuda fienden ett starkt motstånd. Denna hypotes höll emellertid inte streck vid förra dagens blodiga slag vid staden Yangchow, utan det visade sig att Pekingarmén, efter de så kallade nordstrupperna, tagit alla reserven i anslutning till stormningen av Pukow och det försvar de kunde bjuda sydarmén var alltför svagt för att inverka på de vältränade truppernas stridsduglighet. Efter ett fruktansvärt slag föll också Yangchow tidigt på morgonen den 17 dennes. Anfaller hade påbörjats på föredagsaftnaden och rade med oförminskad styrka till vid tidningen på aftonen då ett kortare avbrott gjordes för att bereda manskapet välbefärlig vila. Slaget var då praktiskt sett vunnit och då det sista stormanfallet med följande bejot, nettastrid påbörjades tidigt på morgonen följande dag med en i flodens vild.

Revolt i Albanien? Achmed Zogu uppges ha tagits tillfång.

Idén om en svensk aktion för bevakning vid grekisk-bulgariska gränsen tilltalar Albanien.

Från Wien telegraferas till Vossische Zeitung, att därvarande korrespondenter till engelska tidningar säga sig ha erhållit meddelande från Albanien om att en revolution utbrutit och att ministerpresident Achmed Zogu tagits till fånga. Förra albanska ministerpresidenten Fan Noli, som 1924 störtades av Zogu och som för närvarande uppehåller sig i Wien har på förfrågan meddelat, att han icke kan uttala sig om dessa rykten, då han enligt uppgift icke sysselsätter sig med de politiska händelserna i Albanien. I albanska emigrantkräver i Wien är man av den åsikten, att om verkliga Achmed Zogu blivit häktad, så har häktingen förmodligen förtagits av hans livvakt. Det är nämligen bekant, att det missnöje mot ministerpresidenten, som på sista tiden varit i stadig tillväxt, även delas av hans närmaste omgivning.

Förslaget att för undersökning av de albansk-jugoslaviska förhållandena anlita de båda svenska översteojtnarna Lindh och Silvert, beröres i Dally Telegraph, som skriver: "De svenska officerarnas erfarenheter från sitt uppdrag att övervaka förhållandena på båda sidorna av den grekisk-bulgariska gränsen och deras därvid sedan två år förvärvat kändedom om komitadjubandens verksamhet synes i högsta grad kvalificera dem för det svåra uppdraget att företaga en undersökning av sådan art vid den jugoslavia."

(Forts. å sid. 3.)

Programmet för svenskfesten vid Round Lake i midsommar börjar nu antaga bestämda former.

Flera bemärkta talare komma under festdagarna att framföra betydelsen av nationell enighet.

Måndagen den 18 dennes avhöll centralstyrelsen för Svenska Förbundet i Canada ett extra sammanträde varvid huvudinjerna för årets stora svenska festevenemang vid Round Lake under midsommarhelgen började antaga mera bestämda former. Hittills har styrelsen i främsta rummet sökt anskaffa lämpliga talare och för den skull underhandlat med en hel del av Canadas mera kända svenskvänner. I dagarna ha svar ingått från tvänne av dem nämligen Hon. Ulrich, Saskatchewan hälsövarminister och dr. Sahlmärk från Regina, vilka bägge förklarar sig villiga att medverka vid festligheterna. Vidare kommer inbjudan att tillställas professor Lager i Brandon och man får hoppas att denne varande landsman kommer att framföra såna synpunkter på Svenska Förbundets betydelse inom svensk-canadensiskt liv.

Runt om i de svenska kolonierna i landet förberedes nu en kraftig representation till denna viktiga sammankomst, och allt tyder på att de svenska skolorna, som under de tvänne dagar programmet omfattar, komma att tykas vid Round Lake i år skola bli imponerande och vittna om att svensken av i dag ännu icke glömt bort vikten av nationell samling, enhet och samhörighetskänsla.

(Forts. å sid. 3.)

Bernhard Shaws kulturfond i verksamhet.

Den engelsk-svenska kulturfonden har nu trätt i verksamhet, och Shaws Nobelpris har överlämnats till Hambros bank, som beräknar en årlig avkastning av något över 6,000 kronor. På en förfrågan som riktats till ministern Palmström, vilken ex officio är medlem av fondens styrelse, meddelade han att överläggningar redan pågått mellan svensk och engelsk sida. För att tillmötesgå stiftarens önskan tänker man på de mest utgivna representativa Strindbergsvärk. Härunder har man till föregående en gammal Strindbergsskulptur, professor Johan Mortensen, numera bosatt i London, samt såsom engelsk specialist i Skan, dänsvän professor Robertson, vilken föreslagit Gustav Vasa, Mäster Olof, Svanevit och Lyckopers resa. En förskklassig översättare, som i dagarna lagt sista handen vid dr. Keys bok "Ny kolonialpolitik" och studerat svenska språket i Upsala, har lovat sin medverkan.

Beträffande den konstnärliga sidan av fondens verksamhet har dr. Gauslin föreslagit ett auktoritativt ritilitererat verk om svensk konst att utgivas på engelska.

Nämnden har önskat få Shaw som hederspresident, men denne har avböjt av skäl som karaktärisera både honom själv och hans omtanke om fondens framtid. Shaw anser nämligen att inlett särskilt namn bör fåstas vid dennes namn, för att icke avhålls andra donatorer att framträda och stöja det spirande företaget.

(Forts. å sid. 3.)

Canadas sextonde parlament har avslutat årets förhandlingar.

En hetsig debatt utspann sig under sista sessionsdagen vid behandlingen av de resterande utanordningarna för tilläggsstaten till årets budget, varvid regeringen beslyttes för onödigt föroring av förhandlingarna.

T. f. generalguvernören Anglin upplöste parlamentet.

Under den gångna arbetsveckan har parlamentet bland annat slutbehandlat anslagen till de olika huvudtitlarna och de tillägg till desamma, vilka under sessionens gång föreslagits. Denna debatt har tagit en tid av tio dagar i anspråk och närmade sig sin avslutning förra torsdagen. De sista förhandlingarna rördes sig om anslags användning vid granskningen av de olika departementens utgiftsstatser. I den förelagda utgåvan till förhandlingarna icke skulle beviljas av kammaren utan förhandlingarna skulle fortsättas utan avbrott. Mr. Woodsworth påkallade emellertid talmannens uppmärksamhet och gjorde anspråk på att bli hörd. Han mottog emellertid av parlamentsledamöternas möd fortsatta tillrop att sätta sig och oavsett syntes snarare tillägga än avtanna. Till slut måste talmannen använda all sin myndighet för att kalla kammaren till ordning. Ett skarpt replikskifte uppstod därefter mellan inrikesministern och järnvägministern å ena sidan och Mr. Garland och Mr. Woodsworth å andra sidan varvid det gjordes gällande att de bägge senare anfäll mot arbetsordningen grundade sig på "skenhelliga åsikter om bevarandet av samvetsfriden." Till slut begärde Mr. Woodsworth att huset skulle ajournera dagens sammanträde och uppskjuta så-

slags användning. Regeringens ställning till dessa anslag försvarades av Hon. Lucien Cannon, som framhöll, att alla parlamentsledamöter kunde göra sig underrättade om varje anslags användning vid granskningen av de olika departementens utgiftsstatser. I den förelagda utgåvan till förhandlingarna icke skulle beviljas av kammaren utan förhandlingarna skulle fortsättas utan avbrott. Mr. Woodsworth påkallade emellertid talmannens uppmärksamhet och gjorde anspråk på att bli hörd. Han mottog emellertid av parlamentsledamöternas möd fortsatta tillrop att sätta sig och oavsett syntes snarare tillägga än avtanna. Till slut måste talmannen använda all sin myndighet för att kalla kammaren till ordning. Ett skarpt replikskifte uppstod därefter mellan inrikesministern och järnvägministern å ena sidan och Mr. Garland och Mr. Woodsworth å andra sidan varvid det gjordes gällande att de bägge senare anfäll mot arbetsordningen grundade sig på "skenhelliga åsikter om bevarandet av samvetsfriden." Till slut begärde Mr. Woodsworth att huset skulle ajournera dagens sammanträde och uppskjuta så-

(Forts. å sid. 3.)

Sveriges försvarsmi- nister har framlagt förslaget till ny härordning.

De av generalstabschefen angivna grunderna följas av myndigheterna.

Inga specialkommittéer.

Generalorder har i Sverige utfärdats med bestämmelser för ordnandet av övergången till 1925 års härordning, under andra övergångsperioden i vad rör officerare och underofficerare. Förslag till stater och till överföring av personal till övergångsstat skola uppgöras av chefen för generalstaben samt vederbörande inspektörer och trupperingschefer med ledning av förslags och förteckningar beträffande kompani och underofficerare, utarbete av respektive regements- och lärochefer efter samråd med representanter för de olika personalgrupperna för trupperförbanden.

Såsom riktlinjer för förslagen har försvarsmi- nistern i uttalande till statsrådsprotokollet uttalat, att övergången till den nya härordningen bör så ordnas, att därvid största möjliga säkerhet vinnas för att den på aktivt kvarstående personalen kommer att utgöras av de mest kvalificerade samt att tillfredsställande utgångsläge för framtida beförändring och rekrytering erhålles. De av chefen för generalstaben angivna grunderna för, beräkningarna i detta avseende böra tjäna till ledning för de myndigheter, som skola uppgöra övergångsförslagen. Givetvis bör all möjlig hänsyn tagas till personalens önskemål i den mån detta låter sig förenas med de angivna grunderna. I fråga om övergångens verkställande under andra övergångsperioden ansåg statsrådet i stort sett böra tillämpas samma förfaringsätt som vid första perioden. Dock ansåg han nu ej böra ifrågakomma att generalerna skola vid allmän sammankomst yttra sig över de uppskjorda förslagen. Ej heller kunde han biträda det av generalstabschefen alternativt framlagda förslaget att åt en särskild kommission överlämnas arbetet med övergångens verkställande samt avgivande av slutliga förslag. I stället föreslog statsrådet att chefen för generalstaben samt vederbörande inspektörer och trupperingschefer skul- le beredas tillfälle att sedan trupperingschefernas förslag inkommit hållas de överläggningar, som kunde befinnas påkallade innan de slutliga förslagen avgavs.

(Forts. å sid. 3.)

Fyllnadsvalet i Leith skänke Lloyd George en pålitlig anhängare.

Det liberala partiets kandidat Brown slog arbetarnas med 111 rösters majoritet.

Utgången av fyllnadsvalet i Leith kom som en välbefärlig styrktär till det liberala partiet. Meddelandet om valutgången nådde till att börja med underhuset i en version, som förkunnade, att arbetarepartiet tagit kretsen, vilket framkallade dånande hurra från den officiella oppositionens — arbetarepartiets — sida samt till regeringen riktades rop: "AVGÅ!" Men i nästa ögonblick lät den liberala lempisken sprida de riktiga val-siffrorna, varigenom ljudet förbyttes till grämler. Det är högerpartiets tur att skratta och jubla under ropen: "Bra gjort, Leith!" Härmed manifesterade man, trots nederlaget, att en liberal föredrogs framför en socialist. Liberalernas kandidat Brown, segrade över arbetarepartiets kandidat Wilson med 111 rösters majoritet. Den stämmande erhöi 12,350 röster, men högerkandidaten Benton endast 4,607. Vid föregående val 1924 fick Benn en majoritet på 5,000 röster över arbetarekandidaten. Ingen konservativ kandidat hade då uppställts. Det förklarades, att minst 5,000 högerstående nu måste ha kastat sina röster på den liberala. Huruvida detta skett för att utestänga socialisterna eller för att ådagalägga missnöje med regeringen må lämnas osagt. Kretsen innehades av kapten Wedgwood Benn, som övergått till arbetarepartiet. I stället för en svårhanterlig personlig fiende har Lloyd George i den nyvalde erhållit en pålitlig anhängare och en övertygad kämpe för jordreformen. Det må anmärkas, att Leith, fränsett en kort period, valt liberalt sedan omkring 150 år.

Sveriges synpunkter på avrustningen ha nu framförts i Geneve.

Omfattande avrustningsförslag, vilka konventionen ej bör åsidosätta.

Krigsmatrielen begränsas.

Vid förberedande nedrustningskommissionens sammanträde förbehöll den svenska representanten samtliga delegationer rätten att under diskussionerna framföra ändringsförslag. Den kinesiska delegaten förklarade att Ki-na skule ansluta sig till varje projekt rörande allmän nedrustning, om de övriga länderna gör detsamma. Den serbiske delegaten anslöt sig helt till Paul-Boncourts förslag och framhöll, att Serbien, som alltid önskar visa god vilja och lojalitet, skall acceptera varje kontroll rörande utförandet av en blivande konvention. Den tjeckoslovakiske delegaten uttalade likaledes sin regeringens anslutning till det franska förslaget och accepterade benägenle de varje form av kontroll. Den belgiske delegaten yttrade, att Belgien uppriktigt tror på möjligheten av nedrustning. Han ansåg, att förhandlingarna borde vara offentliga och ej skilja i kommittéform.

Vid fortsatta sammanträden med nedrustningskommissionen framhöll emellertid Henning, att den svenske delegaten hade fullt klart för sig, att den första konventionen rörande begränsning av nedrustningarna icke kunde medföra annat än begränsade resultat i nuvarande politiska situation. Just här för vore det emellertid av största betydelse, att denna första konvention utformades på sådant sätt, att den utgjorde en rättvis grundval, på vilken framtida arbete för ytterligare successiva nedskrivningar av rustningarna kunde fullföljas. Konventionen borde därför i den mån så vore möjligt omfatta alla huvudsakliga rustningsfaktorer i fredstid, ehuru nedskrivningen av var och en av dessa faktorer icke i denna första konvention kunde vars så betydande. Om vissa rustningsmoment lämnades åsido i konventionen, kunde man lätt riskera, att kapprustningarna sökte sig sådana föremål, som icke vore begränsade i konventionen, varigenom dennes ändamål skulle äventyras. Envoyén Hennings framhöll vidare, att de franska och engelska konventionssutkasten kunde ligga till grund för diskussionen. Den svenska delegationen ansåg sig redan nu böra angiva, vilka rustningsfaktorer konven-

(Forts. å sid. 3.)

Cederborgs affärer med försäkringsbolaget Fylgia ha nu blivit utredda.

Enligt femte poliserapporten uppgår försäkringsbolagets samtrade förlust till 443,628 kronor.

Kriminalpolisen i Stockholm har framlagt den femte rapporten i den Cederborgska svindelaffären, denna gång omfattande sex olika bedrägeribrott, i vilka Cederborg samt hans medhjälpare D. E. Johansson och K. E. R. Aldor på enahanda sätt som tidigare manipulerat med falska lagerbevis. Som störste fordringsägare bland de i den föreliggande rapporten upptagna företagen framträdde försäkringsaktiebolaget Fylgia, som på kreditförsäkringar åsamkats en förlust på 538,400 kronor, på vilken summa ingenting återbetalats. Emellertid hade försäkringsbolaget, när lagerbevis utläts, tillgodoförts ett belopp av 40,396.50 kronor, som spårarhos belagts såsom säkerhet för kreditförsäkringarna. Vidare innehar Fylgia åka lagerbevis på sammanlagt 725 ton tackjärn, vilket efter 75 kr per ton bör kunna tillföra bolaget minst 54,375 kronor. Försäkringsbolaget Fylgias förlust skule därigenom nedbringas till omkring 443,628.50 kronor.

Cederborg har beträffande sina omfattande affärer med Fylgia berättat, att han troligen redan hösten 1924 kommit i förbindelse med direktör Nils Hedberg, som innehaft agentur för Fylgia. Cederborg hade då varit verksam att för firma Dietrichsons räkning söka upplåna pengar för rörelsekapital. Genom Hedbergs förmedling hade firma Dietrichson erhållit några mindre kreditförsäkringar. Såsom hypotek för kreditförsäkringarna hade i början lämnats åka lagerbevis på tackjärn, som funnits lagrat hos olika firmor i Stockholm och på andra orter. De låna, som till en början erhållits mot sådana kreditförsäkringar, hade sedermera inbetalats. Senare hade emellertid andra kreditförsäkringar till betydligt högre belopp tagits, varvid såsom hypotek överlämnats övervägande fingerade lagerbevis på tackjärn, utfärdade av a.-b. Varumagasinsring.

Av de låna, som erhållits på grund av Fylgias kreditförsäkringar, kvarstå såsom oreglerade bland annat följande. Genom förmedling av häradshövding K. G. Liljesköld, hr. Melker Johnson, direktör H. Sjögstedt och disponenten Jani Bellander hade firma Dietrichson erhållit låne om ett län hos Jordbrukarbanken på 200,000 kr.

(Forts. å sid. 3.)

en i Man. komma hållas under de dagarna av mån.

Registrering av röstberättigade och utfärdandet av röstlängder påbörjades redan den 25 april.

Informationsbyråer upprättas.

Manitobas befolkning kommer att välja sina representanter till lagstaturen under de första dagarna av juli månad, meddelade häromdagen premiärminister Bracken vid en intervju. Enligt de planer, som nu äro under utarbetning skule valet lämpligt kunna äga rum emellertid efter Dominion Day eller senast de sista dagarna av den därpå följande veckan. Den första tanken att utlåta valdagen till en av de sista dagarna av juni har därigenom förkastats av regeringen, vilken, enligt uppgift, icke anser det vara lämpligt att splittra befolkningens intresse för högtidshällandet av Canadas 60-åriga konstitution.

Redan den 25 april kommer emellertid röstlängderna att utfärdas och registreringen av de röstberättigade att äga rum i samband därmed. Winnipeg och ett par andra städer komma emellertid att först under loppet av tredje veckan i maj månad utfärda röstlängderna för sina röstberättigade medlemmar.

De olika politiska partierna uppställa för närvarande sina kandidater och inom en hel del samhället och städer ha partierna redan hunnit välja sina representanter till provinssamling. Ett fientligt synnerligen starka namn ha uppåtträtt på det liberala partiets kandidatlista, men de flesta kandidaterna ha dock ännu icke framträtt inför offentligheten. Partiets nye ledare, domaren Robson avgav häromdagen en programförklaring för det kommande valet, till vilken vi stola återkomma i nästa nummer av tidningen. Emellertid torde det redan nu kunna fastslås att denna programförklaring är en av de starkaste som någonsin skrivits av ett parti och dess innehåll måste i varje enskilt fall appellera till den sunt tänkande väljaren.

Från det progressiva partiets högkvarter meddelas att samtliga ministrar i Brackens kabinet med undantag av två, Hon. Neil Cameron, minister utan portfölj och före finansministern F. M. Black, komma att uppstå sig till återval. Vidare kommer generaladvokaten Hon. R. W. Graig att nedläggas sitt mandat och avsluta sin karriär som politiker. Det förljudes emellertid att han kommer att upprätthålla sin advokatbefattning till dess valet är undantökat.

De olika partierna komma att upprätta speciella informationsbyråer i avsikt att direkt knyta kontakten mellan väljare och partierna så fast, som möjligt. Likaledes uppgives det att regeringen kommer att upprätta sådana byråer inom alla valdistrikt, så att väljarna kunna erhålla ingående underrättelser beträffande röstningens förlöp med mera.

En förhårande brand förlade här om dagen Kooperativa Föreningens i Kungsbacka stora fastighet.

(Forts. å sid. 3.)

När Beethoven störde grannarnas natt.

Med anledning av Beethovenminnet berättar dr. Ernst Weizmann i Berliner Tageblatt en Beethovenanekdot, som, enligt vad han uppgiver, undgått biografernas uppmärksamhet. Den offentliggjordes någon gång i mitten av förra århundradet i "Le Temps" av musikkritikern Alfred Gros och behandlar en episod från en av de perioder mästaren tillbragte i Baden. Tro- ligen har händelsen ägt rum under Beethovens vistelse där åren 1821—23. Monsieur Gros' gagesman var den badensiske borgaren Johann Daninger — en uppskattad flöjtant på violon — som var gift med kopparslagaren Johann Bayers dotter, bonde Badener Rathausgasse 94, numera 10. Daninger berättade bland annat:

Beethoven hade några egendom-

ligheter. Ofta kunde det gå ålla dagar, innan han öppnade sitt fortepiano. Så kunde han plötsligt råka i verkligt spelareri och spela då utan uppehåll nätterna igenom.

En dag behandlade jag honom på ett synnerligen övrigt sätt. Jag var då ung, och han, den stackars mannen, började redan låsa av den dövsot, som förbittrade och förkortade hans liv. Läkarna hade tillträtt honom att bada i Baden. Beethoven var fattig. Han hyrde ett rum av mig nuvarande hustrus mor. Min hustru och jag torde då fästfolk. Så ofta mitt arbete det medgav för jag från Wien — där jag på den tiden var musikkläre — till Baden för att besöka min syster.

(Forts. å sid. 3.)